

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AVOKATI I POPULLIT

*Seksioni për organet e administratës qendrore, të pushtetit vendor
dhe të të tretëve që veprojnë për llogari të tyre*

Adresa: Bulevardi: “Zhan D’Ark” Nr.2
Tiranë, Shqipëri

Tel/Fax: +355 4 2380 300/315
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Nr. K3/ Z5-6 Prot.

Tiranë 16/09/ 2024

Nr. Dok. 202400512 /6

Lënda: Kërkesë për fillimin e procedurës administrative dhe marrjen e masave disiplinore ndaj punonjësve përgjegjës të Bashkisë Sarandë, për moskthim përgjigje.
Adresimin me urgjencë të kërkesës së ankueses.

Drejtuar: Bashkisë Sarandë
Z. Kryetar

Sarandë

Për dijeni: Autoritetit të Dosjeve
Znj. Kryetare

Tiranë

Znj. Z.B

Sarandë

Të nderuar,

Institucioni i Avokatit të Popullit, në ushtrim të kompetencave kushtetuese e ligjore, në mbrojtje të të drejtave, lirive themelore të shtetasve shqiptarë dhe atyre të huaj në territorin e Republikës së Shqipërisë dhe interesave të tyre të ligjshme, ka marrë në administrim ankesën e shtetas Z.B, ndaj Bashkisë Sarandë.

Në ankesën e saj kjo shtetase parashtroi ndër të tjera se: “ Në vitin 1947, ish rregjimi komunist e ka dënuar me varje të atin e saj, të ndjerin F.N pasi e ka cilësuar “armik të popullit”. Atë e kanë varur dhe e kanë hedhur në një pus uji të vjetër, i cili ndodhet dhe sot (por i mbuluar),

pranë një godine të vjetër (ish bar “Lulishtja”), e cila ndodhet rreth 200 m larg Bashkisë Sarandë. Kjo ngjarje ka ndodhur në sy të shumë dëshmitarëve të qytetit. Deri në vitin 1990, ankuesja e ka patur të pamundur të kërkonte eshtrat e të atit, por pas vitit 1990, e në vijim ajo ka bërë përpjekje të vazhdueshme për të mundur hapjen e pusit të ujit dhe nxjerrjen e eshtrave të të atit, qoftë edhe nëpërmjet Shoqatës së të Dënuarve dhe të Përndjekurve Politikë, por nuk ka mundur ta realizojë dot. Gjithashtu ankuesja shprehet se i ati i saj ka përfituar dëmshpërblim si ish-dënuar politik dhe si trashëgimtare e tij, deri më tani ajo ka marrë dy këste të këtij dëmshpërblimi.

Ankuesja është e shqetësuar nisur nga fakti se ditët e fundit kjo godinë e vjetër (e cila është ndërtuar që në vitet 1930), është djegur dhe së bashku me të edhe pusi i mbuluar i ujit, i cili ndodhet në një rreze 2 m nga një pemë piperi, e cila ka shpëtuar pa u djegur, por që shërben si orientues i vendndodhjes së pusit. Meqenëse në këtë vend e cila është pronë e Bashkisë Sarandë do të bëhet ndërtim i ri, ankuesja ka kërkuar në Bashki që të nxirren eshtrat e të ndjerit, të atit të saj, para se të fillojnë punimet për ndërtim të ri në këtë vend, në mënyrë që të bëj rivarrimin dhe të ketë një vend për të, ku të prehet i qetë”.

Sa më sipër, ankuesja ka kërkuar ndërhyrjen e institucionit të Avokatit të Popullit për shqyrtimin dhe verifikimin e kësaj çështjeje¹ me qëllim të mbrojtjes sa më efektive të të drejtave dhe interesave të saj të ligjshme.

Në zbatim të detyrimit kushtetues e ligjor, e konkretisht nenit 63, paragrafi 4, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, ku parashikohet se: *“Organet dhe funksionarët publikë janë të detyruar t’i paraqesin Avokatit të Popullit të gjitha dokumentet dhe informacionet e kërkuara prej tij”*, si dhe nenit 19 /b, të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999 *“Për Avokatin e Popullit”*, të ndryshuar, ku parashikohet se: *“Në rastet kur vendos të kryejë hetime të pavarura, Avokati i Popullit ka të drejtë: b) të kërkojë shpjegime nga çdo organ i administratës qendrore dhe vendore, si dhe të marrë çdo dosje apo material që ka lidhje me hetimin”*, në vijim të hetimit administrativ me qëllim sqarimin e fakteve e të rrethanave, i jemi drejtuar me disa shkresa Bashkisë Sarandë, por nuk kemi marrë asnjë përgjigje.

Konkretisht, Institucioni i Avokatit të Popullit i ka dërguar Bashkisë Sarandë shkresën e parë me nr. K3/ Z5-2 prot., datë 29.05.2024, *“Kërkesë për shpjegime”*. Në kushtet kur Bashkia Sarandë nuk iu përgjigj kërkesës sonë, ju jemi ridrejtuar sërish me shkresat nr. K3/ Z5-4 prot., datë 27.06.2024 dhe nr. K3/ Z5-5 prot., datë 23.07.2024 *“Kërkesë e përsëritur për shpjegime”*. Në zbatim të nenit 19, paragrafi 2, të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999 *“Për Avokatin e Popullit”*, të ndryshuar, ku parashikohet se: *“Avokati i Popullit ka të drejtë të caktojë një afat për kryerjen e veprimeve të mësipërme”*, kemi kërkuar që informacioni i mësipërm të na vihet në dispozicion brenda një afati prej 10 (dhjetë) ditësh nga marrja e kësaj shkrese. Por, ju bëjmë me dije se përsëri nuk është kthyer përgjigje, edhe pse ka kaluar afati i përcaktuar, si dhe çdo afat i arsyeshëm kohor.

Në rrethanat e parashtruara sa sipër ju bëjmë me dije se, kjo situatë përbën shkelje flagrante të ligjit *“Për Avokatin e Popullit”*, si dhe të Kodit të Procedurave Administrative, duke mos zbatuar dhe cenuar rëndë parimin e respektimit të hierarkisë institucionale dhe bashkëpunimit ndërinstitutional. Mosdërgimi i përgjigjes së kërkuar ka sjellë si pasojë mostrajtimin e kësaj ankese brenda afatit ligjor dhe mungesën e korrektesës së institucionit tonë ndaj ankueses. Në rastin konkret mos adresimi në kohë i kërkesës çon në humbjen përgjithnjë të mundësisë për të

¹ Neni 13 i ligjit nr. 8454 datë 04.02.1999, *“Për Avokatin e Popullit”*, të ndryshuar, *“Fillimi i shqyrtimit të çështjes”*

rekuperuar eshtrat e të ndjerit dhe mosrealizimin e kërkesës së ankueses. Ky qëndrim i mbajtur nga organi juaj ka sjellë pengesë në kryerjen e misionit kushtetues e ligjor të Avokatit të Popullit për mbrojtjen e të drejtave, lirive të shtetasve dhe interesave të tyre të ligjshme, si dhe në kthimin në kohë të përgjigjes ankueses.

Është detyrimi i të gjithë shoqërisë për të respektuar kujtimin e çdo personi të ndjerë, po posaçërisht të personave të persekutuar nga rregjimi komunist. Evidentojmë këtu faktin e ngritjes së Autoritetit të Dosjeve, i cili referuar ligjit nr. 45/2015 “Për të Drejtën e Informimit për Dokumentet e Ish Sigurimit të Shtetit të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, specifikisht nenit 22/1 të ligjit, në ushtrim të funksioneve të tij bashkëpunon me institucionet shtetërore qëndrore dhe vendore apo ndërkombëtare për procesin e identifikimit dhe rikuperimit të trupave të atyre që u zhdukën ose u ekzekutuan gjatë komunizmit, si dhe për marrjen e masave për të mbrojtur dhe ruajtur në mënyrën më të përshtatshme vendet që janë aktualisht apo do të identifikohen si vendvarrime.

Ndërkohë kjo sjellje, cenon rëndë marrëdhëniet tona institucionale, si dhe dëmton imazhin e institucionit të Avokatit të Popullit në publik. Mosdhënia e informacionit dhe dokumentacionit të kërkuar, përbën shkelje të parimeve kushtetuese dhe ligjore. Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë, në nenin 63 të saj e ka ngritur në nivel kushtetues detyrimin e organeve të administratës shtetërore dhe funksionarëve publikë, për bashkëpunim me institucionin e Avokatit të Popullit dhe të drejtën e këtij të fundit për të kërkuar informacion e dokumentacion. Më konkretisht neni 63 parashikon se: *“1. Avokati i Popullit paraqet raport vjetor përpara Kuvendit. 2. Avokati i Popullit raporton përpara Kuvendit kur i kërkohet prej këtij, si dhe mund t’i kërkojë Kuvendit të dëgjohet për çështje që ai i çmon të rëndësishme. 3. Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur vëren shkelje të të drejtave dhe lirive të njeriut nga administrata publike. 4. **Organet dhe funksionarët publikë janë të detyruar t’i paraqesin Avokatit të Popullit të gjitha dokumentet dhe informacionet e kërkuara prej tij”.***

Pra, parimi i bashkëpunimit në këtë rast është kushtetues dhe detyrues për të gjitha organet e administratës shtetërore, duke i detyruar ato t’i paraqesin Avokatit të Popullit të gjitha dokumentet dhe informacionet e kërkuara, pa përjashtime. Rëndësia e këtij parimi konstatohet edhe në instrumentet ligjore që Kushtetuta i ka vënë në dispozicion Avokatit të Popullit, në rastet e shkeljes së të drejtave të njeriut apo mosrespektimit të parimit të bashkëpunimit nga organet e administratës publike apo funksionarët publikë. Neni 63, pikat 1, 2 dhe 3, të Kushtetutës parashikojnë instrumente të tilla ligjore, në dispozicion të Avokatit të Popullit, si raportet vjetore dhe ato të veçanta, rekomandimet apo propozime për marrjen e masave administrative ndaj nëpunësve përgjegjës. Gjithashtu, edhe ligji nr. 8454/1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar, parashikon të drejtën e institucionit tonë për marrjen e masave administrative në rast të refuzimit për bashkëpunim nga organet e administratës publike apo nëpunësit e tyre. Në mënyrë eksplicite kjo është sanksionuar në nenin 22, të këtij ligji, në të cilin është parashikuar se: *“Refuzimi për të bashkëpunuar me Avokatin e Popullit nga nëpunësi civil, funksionari ose autoriteti publik përbën shkak që Avokati i Popullit të kërkojë nga autoriteti kompetent fillimin e procedurës administrative dhe marrjen e masave disiplinore deri në largimin nga puna ose nga shërbimi civil”.*

Parimi i bashkëpunimit mes organeve të administratës publike është sanksionuar si në Kodin e Procedurës Administrative ashtu dhe në ligjin nr. 90/2012 “Për organizimin dhe funksionimin e organeve të administratës shtetërore”. Neni 3 i këtij të fundit parashikon se: *“Administrata shtetërore organizohet dhe funksionon sipas parimeve të unitetit dhe hierarkisë;*

llogaridhënies; dekoncentrimin; qartësisë në përcaktimin dhe shpërndarjen e përgjegjësisë; ekonomisë, efikasitetit dhe efektivitetit, si dhe bashkëpunimit ndërmjet institucioneve të administratës shtetërore. Sipas parimit të bashkëpunimit, organet, institucionet dhe njësitë administrative, si dhe nëpunësit publikë, në të gjitha nivelet e administratës, bashkëpunojnë ndërmjet tyre, si dhe me organet e institucioneve të pavarura, për arritjen e objektivave ligjore që u janë besuar, në përputhje me ligjin". Duhet theksuar se Avokati i Popullit është institucion kushtetues, i cili ka rol "kontrollues" mbi veprimtarinë e organeve të administratës publike në lidhje me zbatimin e respektimit të të drejtave kushtetuese, duke ndihmuar individët që t'u krijojnë shanse të barabarta, të mund të trajtohen si të barabartë në çdo marrëdhënie me administratën publike, përveç gjykatave.

Legjislatori ka parashikuar si veçori themelore të institucionit të Avokatit të Popullit, veç pavarësisë nga institucionet e tjera dhe nga çdo ndikim politik, edhe lehtësinë e kontaktimit, shpejtësinë dhe fleksibilitetin në kapjen e problemeve, si dhe mungesën e shpenzimeve, pasi veprimtaria e tij është pa pagesë. Mungesa e informacionit dhe dokumentacionit, si dhe dërgimi i përgjigjeve të pjesshme apo tej afatit të përcaktuar dhe atij të arsyeshëm ligjor, sjell zvarritjen e procesit administrativ dhe mohimin e të drejtës së qytetarëve për të gëzuar efektivisht të drejtat e tyre kushtetuese dhe për të përdorur mekanizmat kushtetues për garantimin e tyre. Kjo gjithashtu, minon besimin e qytetarëve tek shteti dhe administrata shtetërore, ndërkohë që të gjitha përpjekjet në nivel evropian, por edhe atë të Këshillit të Evropës janë të drejtuara për nga ruajtja e besimit të publikut dhe përmirësimi i këtij indikator.

Megjithatë, krahas detyrimit të përgjithshëm për informim dhe transparencë që kanë organet publike përkundrejt palëve të treta, theksojmë se detyrimi për bashkëpunim me Avokatin e Popullit gjatë hetimit administrativ, veçse një detyrim i karakterit administrativ, është një detyrim kushtetues, për nga vetë specifika që ka ky organ publik. Bashkëpunimi gjatë hetimit administrativ është i lidhur ngushtësisht me parimin e transparencës dhe atë të llogaridhënies. Organet e administratës publike janë të detyruara të bashkëpunojnë për të mbështetur organin publik që kryen hetimin administrativ në funksion të përcaktimit të fakteve dhe rrethanave të çështjes. Po ashtu, sjellim në vëmendjen tuaj se bashkëpunimi dhe zbatimi i rekomandimeve të Avokatit të Popullit është identifikuar si një nga elementët matës për vlerësimin e ecurisë së shoqërisë në kapitullin 23, përgjatë negociatave me BE.

Transparenca dhe llogaridhënia janë dy nga parimet kryesore të mirëqeverisjes në administratën publike. Misioni i institucionit të Avokatit të Popullit në këtë drejtim është të kontribuojë në transparencën dhe llogaridhënien e organeve publike sa i përket ushtrimit të veprimtarisë administrative nga ana e tyre.

Gjithë sa përshkruam më lart, evidentohet lehtësisht neglizhenca apo mungesa e bashkëpunimit të këtij institucioni, duke ju referuar këtu afatit dhe datës kur kemi kërkuar informacion, që i përket datës 29.05.2024, ndërkohë akoma nuk kemi një përgjigje prej tij (mbi 3 muaj).

Referuar problematikës së hasur në këtë rast, me personat përgjegjës në mungesë të respektimit të afateve procedurale të kthimit të përgjigjes, institucioni i Avokatit të Popullit kërkon nga Bashkia Sarandë, titullari i këtij institucioni, të vlerësojë në përputhje me ligjin **organik dhe Kodin e Procedurave Administrative, veprimtarinë e personave përgjegjës për respektimin e afateve procedurale në shqyrtim të akteve, si dhe ofrimin e shërbimeve në përputhje me legjislacionin aktual.**

Për këto arsye, bazuar në nenin 22/1, të ligjit “Për Avokatin e Popullit”, të ndryshuar, ku parashikohet se: *“Refuzimi për të bashkëpunuar me Avokatin e Popullit nga nëpunësi civil, funksionari ose autoriteti publik përbën shkak që Avokati i Popullit të kërkojë nga autoriteti kompetent fillimin e procedurës administrative dhe marrjen e masave disiplinore deri në largimin nga puna ose nga shërbimi civil”*,

REKOMANDOJMË:

- Marrjen e masave të menjëhershme për plotësimin e detyrimit ligjor, për dhënien e informacionit Avokatit të Popullit.
- Fillimin e procedurës administrative, për evidentimin e punonjësve përkatës përgjegjës të Bashkisë Sarandë, lidhur me mospërmbushjen e detyrimit ligjor, për t’i kthyer përgjigje kërkesave të Avokatit të Popullit, për dërgimin e informacionit të kërkuar, si dhe marrjen e masave administrative e disiplinore ndaj tyre.
- Adresimin me urgjencë të kërkesës së ankueses.
- Marrjen e masave organizative që kjo shkelje të mos përsëritet në të ardhmen.
- Për qëndrimin që do të mbani ndaj kësaj kërkesë si dhe masat disiplinore që do të merrni, na vini në dijeni brenda afatit ligjor prej 30 (tridhjetë) ditësh, në përputhje me nenin 22 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999 “ Për Avokatin e Popullit”, të ndryshuar.

Duke besuar në bashkëpunimin dhe mirëkuptimin tuaj!

KOMISIONERE

ERINDA MELI

d.v